

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2014. október 22.

SPANYOL NYELV

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Általános útmutató

1. A feladatokat a javítási-értékelési útmutatóban leírtak szerint kell javítani.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont. Többpont nem adható.
3. **Javításkor a hibákat, tévedéseket, illetve a hiányzó megoldásokat a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával kell jelölni.**
4. A feladatpontokat az adott feladatsorhoz megadott átváltási táblázat alapján kell vizsgapontokra átszámítani. Az Íráskészség vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

COMPRESIÓN LECTORA

1. A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni, azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.

I. 9 pont

A vizsgázó csak a helyesen megtalált, számozott szavakért kap pontot, vagyis a helyesen kihagyott szavakért nem jár pont!

asombro: ..3..	fenómeno: ..6..	testigo: ..7..
caminata: ..4..	leyenda: (0)	tono: ..1..
clima: ..-..	planta: ..-..	trampa: ..-..
colina: ..9..	reacción: ..8..	
cruce: ..2..	sendero: ..5..	

II. 6 pont

(0)	10.	11.	12.	13.	14.	15.
C	G	A	E	I	B	F

III. 8 pont

(0)	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
C	H	G	B	A	E	I	F	D

IV. 5 pont

(0)	<i>En el yacimineto de La Braña-Arintero</i>	C
24.	El grupo de los investigadores de CSIC, cuya cabeza es Carles Lalueza-Fox,	F
25.	El individuo de unos 7.000 años bautizado La Braña 1	A
26.	En el Neolítico, con la llegada de la agricultura y la ganadería	E
27.	Uno de los resultados más significantes es que el cambio del color de los ojos	B
28.	A pesar de que La Braña 2 esté en un estado inferior a La Braña 1	D

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont	Feladatpont	Vizsgapont
28	30	13	14
27	29	12	13
26	28	11	12
25	27	10	11
24	26	9	10
23	25	8	9
22	24	7	8
21	23	6	6
20	21	5	5
19	20	4	4
18	19	3	3
17	18	2	2
16	17	1	1
15	16	0	0
14	15		

NYELVHELYESSÉG

COMPETENCIA LINGÜÍSTICA

1. A nyelvhelyességi vagy helyesírási hibával leírt megoldás nem fogadható el!
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is.

I. 7 pont

(0)	<i>tratara/ tratase</i>
1.	contribuí
2.	di
3.	había/hay
4.	era
5.	quisiera/ quisiese
6.	levantara/ levantase
7.	ha conseguido/ consiguió

II. 12 pont

(0)	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
C	A	B	D	D	A	C	B	B	C	A	C	D

III. 10 pont

Csak az egyszavas megoldások fogadhatók el.

IV. 9 pont

(0)	<i>el</i>
20.	fue/ supuso/ constituyó
21.	habían
22.	casi/ prácticamente/ya/Ø
23.	de/ como
24.	al
25.	puede/ consigue/ logra
26.	donde
27.	deben/ suelen
28.	sus/ las
29.	estuvo/ permaneció

(0)	<i>a</i>
30.	en
31.	a
32.	con
33.	para
34.	-
35.	entre
36.	de
37.	a
38.	a/ tras

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont
38	30
37	29
36	28
35	28
34	27
33	26
32	25
31	24
30	24
29	23
28	22
27	21
26	21
25	20
24	19
23	18
22	17
21	17
20	16
19	15

Feladatpont	Vizsgapont
18	14
17	13
16	13
15	12
14	11
13	10
12	9
11	9
10	8
9	7
8	6
7	6
6	5
5	4
4	3
3	2
2	2
1	1
0	0

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

COMPRESIÓN AUDITIVA

1. A feladatokat tartalmi szempontok alapján kell értékelni (minden tartalmilag megfelelő válasz elfogadható), azaz a nyelvtani és a helyesírási hibákat csak akkor kell figyelembe venni, ha azok a válasz megértését akadályozzák.
2. Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Több beírt megoldás esetén a válasz akkor sem fogadható el, ha közöttük van a jó megoldás is. (Amennyiben a feleletválasztós tesztben a vizsgázó egynél több megoldást karikázott be, megoldása értékelhetetlen.)

I. 6 pont

(0)	1.	2.	3.	4.	5.	6.
<i>b</i>	b	c	c	d	a	a

II. 8 pont

Az ítemenkénti 1 pont akkor adható, ha a vizsgázó mindkét szót helyesen írta be.

(0) *La primera (temporada) fue el verdadero reto, ya que no se había tratado la historia de esta reina con una visión tan moderna hasta el momento.*

7. Algunas historias se desarrollaban en culturas tan diversas como la nazarí y la judía.
 8. El mérito es realmente del director, Jordi Frades, quien nos guió en esta locura.
 9. Hay bordadores, costureras, guarnicioneros, sombrereros, zapateros, y sobre todo, un equipo tan bueno como el que tengo.
 10. En la primera temporada quisimos darle un aire casi de cuento épico entre princesas, madrastras malvadas y caballeros apuestos.
 11. El vestuario de la segunda entrega cambió drásticamente con la riqueza de las culturas.
 12. Castilla se diferenciaba por la influencia de la moda morisca.
 13. En nuestra propia sastrería se confecciona el 80% del vestuario de todos los actores.
 14. Se utilizan aparte de la seda y el terciopelo, paño de lana para el vestuario general y linos y bambulas para las camisas.
-

III. 8 pont

(0)	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
F	F	F	V	F	V	V	V

Átszámítási táblázat

Feladatpont	Vizsgapont	Feladatpont	Vizsgapont
21	30	10	14
20	29	9	13
19	27	8	11
18	26	7	10
17	24	6	9
16	23	5	7
15	21	4	6
14	20	3	4
13	19	2	3
12	17	1	1
11	16	0	0

A hangfelvételen hallott szövegek**I.**

El Comité Europeo de Normalización define al guía turístico como „persona que guía a los visitantes en el idioma de su elección e interpreta el patrimonio cultural y natural de una zona y que, normalmente, posee una titulación específica sobre una zona, por lo general emitido o reconocido por las autoridades.”

En la actualidad, es importante esta profesión para atender a la gran cantidad de turistas que visitan nuestro país cada año y para fomentar la visita de nuestros monumentos y disfrutar de nuestras tradiciones. En muchos casos, el turista viene a España para ver corridas de toros o bailes típicos, unos reclamos turísticos que atraen a todo el mundo, pero esto no es, ni mucho menos, lo único que tenemos.

El guía turístico debe tener algunos conocimientos científicos, como de geografía o arqueología. Pero también debe saber desenvolverse en varios idiomas para entenderse con los turistas y tiene que poder resolver cuestiones prácticas como cuáles son las mejores rutas o los horarios más adecuados.

Existen diferentes tipos de guías: los guías fijos, cuyo ámbito de actuación es un determinado lugar de interés o atractivo turístico; los locales que se encargan de mostrar los recursos turísticos de un determinado territorio o zona de un país; y los de ruta, aquellos que están a cargo del desarrollo de un viaje turístico en concordancia con la hoja de ruta establecida por la agencia de viajes.

Por un curso presencial de guía turístico de 5 meses se puede pagar 1.800 euros, mientras que un curso en línea puede costar 540 euros. La diferencia reside en que el curso presencial ofrece más horas y es más completo. Un curso en línea es una buena opción si uno no tiene tiempo o si la localidad o ciudad donde vive no ofrece este tipo de servicios.

El guía turístico juega un papel importante a la hora de promocionar un destino: el guía de turismo profesional destaca lo más importante de un determinado destino y hace que

crezca el interés y las ganas de ampliar los conocimientos sobre un monumento, ciudad o país; y esa satisfacción de los visitantes será una gran promoción de cara a animar a otros a escoger un sitio u otro para su viaje.

El caso de los denominados guías pirata es una nueva variedad delictiva. Debido a la crisis económica se ha acelerado y aumentado el intrusismo profesional, incorporándose al trabajo de guías personas provenientes de otros sectores y colectivos profesionales que no tienen nada que ver con el turismo.

(www.abc.es)

II.

- **¿Cómo ha sido el trabajo de vestuario de las dos anteriores temporadas?**

La primera fue el verdadero reto, ya que no se había tratado la historia de esta reina con una visión tan moderna hasta el momento. Afortunadamente salió bien, aunque hoy cambiaría muchas cosas. La segunda temporada fue también muy dura; el ritmo, la cantidad de personajes nuevos y las historias que se desarrollaban en culturas tan diversas como la nazarí y la judía nos dejaron exhaustos.

- **Al ser una serie histórica, ¿se sigue al pie de la letra la moda de la época?**

La labor de documentación es la que más nos apasiona. Saber el máximo sobre la indumentaria de esa época nos permite sustraer lo esencial para hacer la serie más ligera y apetecible para los telespectadores. El mérito es realmente del director, Jordi Frades, quien nos guió en esta locura para que siguiéramos creando un proyecto visualmente atractivo.

- **¿Cómo se diseña el vestuario de 'Isabel'?**

La inspiración viene después de toda la labor de documentación. Entonces toca la búsqueda de telas, y aquí ya entran todos los artesanos. Hay bordadores, costureras, guarnicioneros, sombrereros, zapateros, y sobre todo, un equipo tan bueno como el que tengo.

- **¿Cuál ha sido la inspiración para crear los trajes de la reina, del rey y del resto de la corte?**

En la primera temporada quisimos darle un aire casi de cuento épico entre princesas, madrastras malvadas y caballeros apuestos. Los colores eran claros. El vestuario de la segunda entrega cambió drásticamente con la riqueza de las culturas que la serie retrata y el colorido se hizo con brillantes estampados. En esta tercera temporada, que acabamos de empezar a grabar, matizamos la parte más oscura de la historia hasta la muerte de Isabel, por eso la paleta de colores se vuelve casi negra.

- **En aquella época ¿se seguía la misma moda en toda Europa?**

En absoluto. Castilla se diferenciaba por la influencia de la moda morisca, que no había en otras cortes europeas. Las culturas extranjeras también aparecen en la serie con las visitas de embajadores o de otros soberanos y cortes.

- **¿Los trajes se confeccionan o se alquilan?**

Buscamos en casas de alquiler europeas pero no encontramos lo que nos interesaba. Además se nos escapaba del presupuesto. Así que optamos por montar nuestra propia sastrería, donde se confecciona el 80% del vestuario de todos los actores.

- **¿Qué tejidos se utilizan a la hora de elaborar uno de estos trajes medievales?**

Aparte de la seda y el terciopelo, paño de lana para el vestuario general y linos y bambulas para las camisas.

(www.mujerhoy.es)

III.

Asegura este chef catalán, que nació en Manresa en 1978, que vivimos en un pequeño huerto llamado Tierra. Su afición por la cocina nació tan temprano que todo lo mira con ojos culinarios.

Con 7 años vio que le gustaba cocinar, que le generaba curiosidad e inquietud y que se le daba bien. “Y no pensé en nada más”, dijo. “Las matemáticas se me daban mal y no era buen estudiante” - añadió. Pero la cocina le motiva tanto que incluso hizo que cambiara su interés por los libros, como él mismo cuenta: “Cuando empecé a cocinar me transformé en buen estudiante porque me interesaba”, explica a escasos metros del parque de la Tamarita, un jardín en la zona alta de la urbe barcelonesa, donde el ruido se esfuma como por encanto.

Y es que el universo entero de este cocinero gira en torno a la cocina. A los 14 años empezó a trabajar en el restaurante Estany Clar, en Berga, donde recibió su primera estrella Michelin en 2004, convirtiéndose con 24 años en el chef más joven de España y el segundo del mundo en recibir este codiciado galardón gastronómico. En la actualidad tiene 4 estrellas por su labor constante. Y ahora él mismo se ha convertido en una estrella televisiva gracias a su exitosa participación en Master Chef.

“Vengo de Manresa, un pueblo de interior rodeado de campo y huerta. Y después he estado trabajando 14 años en Berga, en la montaña. Tengo mil recuerdos relacionados con la montaña, del contacto directo con la naturaleza y con gente de campo que nos provee no solo de verduras, sino de una leche fresca de cabra, carnes de montaña, setas. Y es que, asegura, es muy de ir al monte, de coger hierbas culinarias y correr entre montañas.” Venir a Barcelona le ha supuesto sacrificar su amor por la naturaleza. Consuela esa falta de contacto con el medio natural argumentando que Abac, cuya cocina ahora dirige, está ubicado en la parte alta de Barcelona, a los pies de Montjuic.

Tiene claro que lo de reciclar ha de ser un hábito. “En Barcelona te obligan, algo que me parece genial, a separar aceites, cartones, embalajes... Trabajar directamente con campesinos reduce el número de envases.” También lo tiene en cuenta a la hora de elegir proveedores y productos: se han inventado la palabreja producto ‘biológico’, que no deja de ser otro que el de granja, el natural, con pocos aditivos y mucho mimo, y ése es el que nos gusta. Hay que tener conciencia de que la naturaleza es muy grande, pero finita y hay que mimarla un poquito. Con los productos locales, lo que ahorramos en combustible y contaminación ya es mucho.

(www.abc.es)

ÍRÁSKÉSZSÉG

EXPRESIÓN ESCRITA

Az írás feladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az értékelési eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Ezen értékelési eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szövegkörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

Első feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom, szövegalkotás	5
Formai jegyek és hangnem	3
Nyelvhelyesség	5
Összesen	13

2. Ha a dolgozat a *Tartalom és szövegalkotás* szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
3. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
4. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom, szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat,
- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok, valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó

anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg (pl. az életkor helyett a vizsgázó azt adja meg, hogy negyedikes).

Érdeklődő típusú levél esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben megfelelő lehet az adott szempont kifejtése akkor is, ha a vizsgázó csak egy mondatban fogalmazza meg a kérdést.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a *Nyelvhelyesség* szempontnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, középfok stb.).

Formai jegyek és hangnem

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó által létrehozott szöveg

- megfelel-e a levéllel, mint szövegfajtaival szemben állított formai követelményeknek, azaz helyesen tartalmazza-e a dátumot, a megszólítást, az elköszönést és aláírást,
- hangneme megfelel-e a címzethez való viszonyinak és a közlési szándéknak.

E szempont értékelésénél csak a nyelvtani és helyesírási hibát sem tartalmazó variációk számítanak helyesnek. Amennyiben a megszólítás és az elköszönés külön-külön helyes ugyan, de nem illenek egymáshoz, akkor a formai jegyek nem megfelelőek (0 pont).

Nyelvhelyesség

E szempont összefoglalja a szókincs, kifejezésmód, nyelvtan és a helyesírás követelményeit.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos),
- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondat szerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újra-

olvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

Az ismétlődő nyelvi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

E szempont értékelésénél a megszólítás és az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Javítási jelrendszer

Tartalom, szövegalkotás

E szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel és szám) = nem tárgyalt tartalmi szempont,
- 2– (szám és mínuszjel) = nem megfelelően kifejtett, de érintett tartalmi szempont.

Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot a szövegben több helyen tárgyal, a szempont teljesítését az utolsó említés helyénél kell jelölni.

Formai jegyek és hangnem

A formai jegyeket a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

Dátum = D
Megszólítás = M
Köszönés = K
Aláírás = A

A teljesítés minőségét mutató jelek:

K (nagybetű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
√A (hiányjel és nagybetű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
A (aláhúzott nagybetű) = elfogadható, bár hibás az adott formai jegy.

Nyelvhelyesség

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,
É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,
ÉL = megértést zavaró lexikai hiba,
G = nyelvtani (grammatikai) hiba,
ÉG = megértést zavaró nyelvtani hiba,
H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

_____ (aláhúzás) = lexikai, nyelvtani vagy helyesírási hiba,
√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,
——→ (nyíl) = szórendi hiba,
_____ i (aláhúzás és i) = ismétlődő lexikai hiba.

Az ismétlődő hibákat nem kell a javító sávban jelölni.

Értékelési skála (1. feladat)

Tartalom, szövegalkotás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A vizsgázó megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió.</p> <p>A formai tagolás megfelelő.</p> <p>Elérte a megadott szövegmennyiséget (120–150 szó).</p>	<p>A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a negyediket pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat nagyrészt megfelelően valósította meg.</p> <p>A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése nagyrészt logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.</p> <p>A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegalkotás tartalmi és nyelvi elemeit.</p> <p>A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Legalább 90 szó a szöveg hossza.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többi pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy:</p> <p>A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és még legalább egy irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p> <p>A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés.</p> <p>Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>A szöveg hossza: 51–89 szó.</p>	<p>A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és nem tárgyalta a többi szempontot.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>Nem jött létre szöveg.</p> <p>A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást.</p> <p>Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.</p> <p>Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg az 50 szót.</p>

Formai jegyek és hangnem

3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveg formai jegyei teljesen megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.</p> <p>Van helyes megszólítás, dátum, elköszönés és aláírás.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nagyjából megfelelnek a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.</p> <p>Van helyes vagy elfogadható megszólítás és aláírás.</p> <p>A dátum és az elköszönés hibás vagy hiányzik.</p>	<p>A szöveg formai jegyei nem felelnek meg a szövegfajtának, hangneme a közlési szándéknak és a címzethez való viszonynak.</p> <p>Hiányzik vagy nem helyes a megszólítás és/vagy az aláírás.</p> <p>vagy:</p> <p>A vizsgázó nem törekedett a levélforma betartására.</p>

Nyelvhelyesség

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókinccsel jellemzi.</p> <p>Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a szöveg megértését.</p> <p>A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondatszerkesztése is változatos.</p> <p>A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókinccsel jellemzi.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra.</p> <p>A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szöveg szókinccse egyszerű. Sok a szóismétlés.</p> <p>A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó alig törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy több, a szöveg megértését nehezítő hiba található.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókinccs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondatszerkesztésre.</p> <p>A szövegben számos, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.</p>

Második feladat

A javítás alapelvei

1. Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról.

Értékelési szempontok	Maximális pontszám
Tartalom	4
Szövegalkotás	3
Szókincs, kifejezésmód	5
Nyelvtan, helyesírás	5
Összesen	17

- Ha a dolgozat a *Tartalom* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor az összpontszám is 0 pont.
- A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
- Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és milyen mélységben tárgyalta azokat,
- megfelelően kifejtette és indokolta-e véleményét.

A témakifejtés során a vizsgázónak a megadott témát tágabb kontextusba kell helyeznie, továbbá ki kell fejtenie, és érvekkel alá kell támasztania véleményét (valamelyik irányító szempont kapcsán). A vizsgázónak mind a négy irányító szempontra ki kell térnie dolgozatában, s megfelelő mélységben kell tárgyalnia azokat. Amennyiben a vizsgázó egy irányító szempontot csak személyes vonatkozásban tárgyal, az irányító szempont kifejtése csak részben megfelelő. Amennyiben a vizsgázó szó szerint átvesz egy vagy több mondatot a gondolati segítséget nyújtó segédanyagból, a lemásolt rész nem vehető figyelembe az adott irányító szempont értékelésekor. Egy szinten belül (4–3 vagy 2–1) az irányító szempontok kifejtésének részletessége értékelhető.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Szövegalkotás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e a szöveg gondolatmenete, azaz az irányító szempontok valamint az ezekhez kapcsolódó gondolatok és a vizsgázó véleményét alátámasztó érvek elrendezése,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit,
- megfelelő-e a formai tagolás.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemei

A szöveget a mondatok halmazától a kohézió különbözteti meg, amit a szöveget alkotó elemek jelentésének szerves összefüggése és a szerkezeti összekapcsoltság biztosít. A szöveg egységét biztosító jelentés szintű kapcsolatteremtés leggyakoribb eszközei a következők:

- teljesen vagy részben ismétlődő szavak, szószerkezetek,
- szinonimák,
- a szavak és szószerkezetek jelentése között lehetséges néhány viszony (ellentét, ok-okozati viszony stb.),
- a mondatok logikai-tartalmi elrendezése (ok-okozat, általános-konkrét stb.).

A mondatok kapcsolódását biztosító nyelvtani, szerkezeti kapcsolóelemek:

- az önálló mondatok közötti kötőszók,
- rámutató szók (különféle névmások, határozószók),
- egyéb nyelvtani viszonyító elemek (igeragozás, közép fok stb.).

A *Szövegalkotás* szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a tárgyalt szempontok alapján lehet megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A formailag nem megfelelően tagolt szövegeket alacsonyabb pontszámmal kell értékelni. Ez nem jelenti azonban azt, hogy a formailag tagolt, de kevésbé logikus felépítésű szövegek nem értékelhetők az alacsonyabb pontszámmal.

Szókincs és kifejezőmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatos).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „traer“ ige helyett a „llevar“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezőmód* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak,
- megfelel-e a nyelvhasználat az emelt szintű érettségi vizsga követelményeinek (mennyire változatosak a nyelvtani struktúrák és a mondatszerkesztés).

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs*, *kifejezés mód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy igét helytelen vonzattal használ (pl. ir en), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényesül. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

Az ismétlődő hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni, de a szövegben jelölni kell előfordulásukat.

Javítási jelrendszer

(ld. első feladat)

Értékelési skála (2. feladat)

Tartalom

4 pont	3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó négy irányító szempont kifejtésével részletesen és megfelelő mélységben dolgozta ki a témát. Minden irányító szemponthoz fogalmazott meg gondolatot. Részletesen kifejtette, és érvekkel megfelelően alátámasztotta véleményét. Elérte a megadott szövegmennyiséget (200–250 szó).	A vizsgázó három irányító szempontot megfelelő mélységben dolgozott ki. A negyedik szempontot csak részben vagy egyáltalán nem tárgyalta. A vizsgázó törekedett arra, hogy részletesen kifejtse, és érvekkel alátámassza véleményét. Az alkotott szöveg hossza legalább 170 szó.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki részletesen vagy négy , illetve három irányító szempontot tárgyalt részben. A vizsgázó nem fejtette ki részletesen véleményét, alig érvelt. A szöveg hossza 101–169 szó.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki részletesen, vagy csak két irányító szempontot tárgyalt részben. A vizsgázó nem fejtette ki megfelelően véleményét. Az alkotott szöveg hossza nem haladja meg a 100 szót.

Szövegalkotás

3 pont	2 pont	1 pont	0 pont
A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő. A vizsgázó megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit: létrejön a szövegkohézió. A szöveg formai tagolása megfelelő.	A szöveg felépítése, az irányító szempontok és az ezekhez kapcsolódó gondolatok elrendezése nagyrészt logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra. A vizsgázó nagyrészt megfelelően használja a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit. A mondatok nagyrészt szervesen kapcsolódnak egymáshoz.	A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. Sok a gondolati ismétlés. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra. Az írásmű még szövegnek tekinthető, bár a mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.	Nem jött létre szöveg. A mondanivaló nem logikus elrendezésű, a gondolatok esetlegesen követik egymást. Az írásmű tagolatlan és áttekinthetetlen, túlnyomórészt izolált mondatok halmazából áll.

Szókincs, kifejezésmód

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő változatos szókincs jellemzi. Az előforduló kisebb lexikai pontatlanságok nem nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. A vizsgázó törekszik a változatos szóhasználatra. A szóhasználat néhány helyen nem megfelelő, ez azonban alig nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveg szókincse egyszerű. Sok a szóismétlés. A szóhasználat többször nem megfelelő. A hibák néhány helyen nehezítik a mondanivaló megértését.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.

Nyelvtan, helyesírás

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
A vizsgázó változatos nyelvtani struktúrákat használ, valamint mondszerkesztése is változatos. A szöveg hibátlan vagy csak kevés, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba található benne.	A vizsgázó törekszik a változatos nyelvtani struktúrák használatára és a változatos mondszerkesztésre. A szövegben több, a szöveg megértését nem nehezítő nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hiba és/vagy néhány, a szöveg megértését nehezítő hiba található.	A vizsgázó egyszerű nyelvtani struktúrákat használ és/vagy mondszerkesztése nem kellően változatos. Rendszerszerű hibákat ejt. A szövegben sok hiba van, a hibák többször nehezítik a mondanivaló megértését.	A szöveget a szintnek nem megfelelő, túlságosan egyszerű nyelvtani struktúrák és igénytelen mondszerkesztés jellemzi. A szövegben sok, a szöveg megértését jelentősen nehezítő és/vagy akadályozó hiba található.